

KADERSTELLEDE NOTITIE

MASTERPLAN PRIMAIR ONDERWIJS, VOORTGEZET ONDERWIJS EN SPECIAAL ONDERWIJS

2017-2032

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. POSITIE VAN HET MASTERPLAN	4
3. NIEUWE ONTWIKKELINGEN SINDS 2012.....	5
4. VOORSTEL KADERS VOOR HET NIEUWE MASTERPLAN 2017	8
5. CONCEPTKADERS MASTERPLAN 2017.....	11
6. INHOUD MASTERPLAN	12
7. FINANCIËN.....	12
8. BESLUITVORMINGSPROCEDURE.....	13
 BIJLAGE I GEREALISEERD IN DE AFGELOPEN JAREN	 14

1. INLEIDING

Huisvestingsvraagstukken starten altijd bij de visie op de ontwikkelingen in de maatschappij en de ambities van gemeenten en schoolbesturen. In het onderwijs hebben gemeenten en schoolbesturen ieder een eigen verantwoordelijkheid, maar ook een gezamenlijk belang waar het gaat om de ontwikkeling van jongeren. Voor schoolbesturen en personeel vormt huisvesting een belangrijke randvoorwaarde voor goed onderwijs. Huisvesting moet het onderwijsproces maximaal ondersteunen, een gezonde en veilige leeromgeving voor jongeren zijn en op langere termijn exploitabel zijn.

Het doel van een masterplan is het opstellen van een visie voor wat betreft onderwijshuisvesting voor de komende 4 jaar met een doorkijk naar de jaren daarna. Waar willen we naar toe met het onderwijs in Barneveld? In die visie moet worden weergegeven welke ontwikkelingen er te verwachten zijn wat betreft leerlingenaantallen en de benodigde huisvesting. De schoolbesturen werken steeds samen met de gemeente. In 2007 heeft dit geresulteerd in een masterplan VO en PO en in 2012 tot een hernieuwd masterplan PO.

De afgelopen jaren is in de gemeente de uitwerking van onze visie in stenen te zien. De leegstand is op veel plekken al opgeheven. Waar dit wenselijk was zijn brede scholen gerealiseerd met een integraal kindcentrum of extra ruimte voor zorg. Het aanbod is verbreed met de komst van het Van Lodensteincollege en de Rehoboth OZ uit Ede. Er is ruimte gemaakt voor onderwijskundige vernieuwingen. Er zijn nieuwe scholen voor Voortgezet onderwijs gebouwd. Er zijn nieuwe gymzalen voor het bewegingsonderwijs gerealiseerd die ook ingezet kunnen worden voor verenigingen. Er is aandacht voor duurzaam bouwen en met het programma “frisse scholen” ook voor het binnenklimaat. Voor de komende jaren staan nog de laatste activiteiten uit het Masterplan PO 2012 op het programma, zoals vervangende nieuwbouw voor de Zaaier en het Anker op één locatie met een gymzaal en de bouw van een nieuwe Hoeksteen in Voorthuizen.

Inmiddels zijn er diverse nieuwe ontwikkelingen; het groot onderhoud voor het primair en speciaal onderwijs is door-gedecentraliseerd, de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs is daarop aangepast. Maar wat betekent dit voor het renovatievraagstuk? Sommige scholen zijn harder of juist minder hard gegroeid dan voorzien. De masterplannen moeten weer up to date worden gemaakt. Het masterplan 2017 betreft de scholen voor primair onderwijs, inclusief de scholen voor speciaal basisonderwijs, de scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs en het voortgezet onderwijs.

Onderwijs speelt een essentiële rol in de samenleving en de ontwikkeling van jeugd en jongeren. Voor optimaal onderwijs is passende onderwijshuisvesting nodig. Huisvesting die het onderwijs zo goed mogelijk faciliteert, nu en in de toekomst. Een toekomstbestendig en divers aanbod aan onderwijs is van belang voor de aantrekkingskracht van Barneveld en voor de arbeidsmarkt.

Doel kaderstellende notitie

Het nieuwe Masterplan 2017 moet een zo breed mogelijk gedragen masterplan zijn, waarbij zowel de partners in het veld als de raad betrokken worden. In de meerjarenraadsagenda staat voor de eerste helft van 2017 een herijking van het masterplan gepland. Een belangrijk onderdeel om de raad te betrekken, is het vaststellen van de kaders waarbinnen het masterplan vorm wordt gegeven.

Deze kaderstellende notitie beoogt hier handen en voeten aan te geven. Uitgangspunten en kaders waarbinnen het nieuwe Masterplan ontwikkeld kan worden.

Door de raad de mogelijkheid te bieden middels de kaderstellende notitie de conceptkaders vast te stellen, kan tijdens het uitwerken van het Masterplan doelgericht worden gewerkt. Deze trechtering van de besluitvorming beoogt zo dubbel werk te voorkomen.

Bij het aanbieden van het masterplan aan de raad kunnen dan de definitieve kaders worden vastgesteld.

In deze kaderstellende notitie geven we een stand van zaken van de door de raad vastgestelde kaders ten behoeve van het huidige (oude) Masterplan, met daarnaast een voorstel, hoe om te gaan met deze kaders voor het nieuwe Masterplan.

2. POSITIE VAN HET MASTERPLAN

Wettelijk kader

Sinds 1997 heeft de gemeente de wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende huisvesting voor onderwijs en bewegingsonderwijs. De zorgplicht is verankerd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC). De gemeente heeft een zorg voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting en leerpakketten, herstel van constructiefouten en herstel en vervanging bij schade door bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld vandalisme of schade door weersomstandigheden). In de lokale verordening onderwijshuisvesting is vastgelegd hoe de gemeente Barneveld juridisch en procedureel invulling geeft aan haar verantwoordelijkheden. De schoolbesturen gaan over de inhoud van het onderwijs. Voor de schoolgebouwen zijn ze verantwoordelijk voor onderhoud, aanpassingen, exploitatie en beheer.

De Barneveldse verordening volgt in het algemeen de modelverordening van de VNG.

Jaarlijks kan een schoolbestuur voor een van zijn scholen een voorziening aanvragen, zoals een verzoek om capaciteitsuitbreiding of voor vervangende nieuwbouw.

Visie gemeente

De systematiek van jaarlijkse aanvragen volgens de verordening voorziet niet in een langere termijnplanning. Het Masterplan kan deze lacune vullen.

Het is het kader waarbij richting wordt gegeven aan de voorzieningen in de verordening; waar willen we de komende jaren als gemeente Barneveld met de huisvesting van de scholen naar toe.

Richting geven aan beleid is bij uitstek een raadsbevoegdheid, dus het is belangrijk dat de raad zich over de kaders buigt die het masterplan bepalen.

De verordening is beleidsarm en geeft minimumnormen en regels weer met de bijbehorende procedures.

De raad kan door het stellen van kaders in het masterplan beleid aan de verordening toe voegen. Dit kan beleid zijn afkomstig uit raakvlakken met ander gemeentelijk terrein, zoals parkeren op eigen terrein of het gemeentelijk milieubeleidsplan, met BENG, (Bijna Energie Neutrale Gebouwen). Ook vraagstukken rond passend Onderwijs of de harmonisatie van de kinderopvang, vraagt om extra kaders als aanvulling op de verordening. Net als de vorming van brede scholen met doorgaande leerlijnen niet alleen in het primair onderwijs, maar ook voor het voortgezet onderwijs.

De raad moet zich daarbij realiseren dat extra beleid kan betekenen dat er ook extra financiële middelen nodig zijn. Onderwijs is investeren in de toekomst.

Juridische status Masterplan

Juridisch gezien geldt eerst de Wet op het Primair Onderwijs, de Wet op het Voortgezet Onderwijs en de Wet op de Expertise Centra, vervolgens de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs; dit is de wettelijke basis. Het Masterplan is een aanvulling op de verordening, inhoudelijke discrepantie moet vermeden worden.

Het Masterplan is de basis voor de gemeentelijke meerjarenbegroting. Dit betekent bijvoorbeeld dat afwijkingen van het Masterplan met een zeer grondige argumentatie moeten worden onderbouwd.

Zowel de gemeente als de schoolbesturen krijgen een inspanningsverplichting om binnen de inhoudelijke en financiële kaders het Masterplan uit te voeren.

Vanuit de PO-raad en VO-raad en de VNG is er extra aandacht over de noodzaak voor goede afstemming tussen het groot onderhoud via meerjarenonderhoudsplanningen door de schoolbesturen en de activiteiten van de gemeenten op onderwijshuisvestingsgebied. Het is daarom mogelijk dat in de loop van dit jaar het een wettelijke verplichting wordt om een integraal huisvestingsplan op te stellen voor 15 jaar. Wanneer dit doorgaat is het de bedoeling dat het nieuwe masterplan hier in kan voorzien.

3. NIEUWE ONTWIKKELINGEN SINDS 2012

Wijziging financiering groot onderhoud PO en (V)SO

Sinds 2015 is het budget voor groot onderhoud en aanpassingen door het Rijk doorgedecentraliseerd van de gemeente naar de schoolbesturen. Dit was al in het VO en geldt nu ook in het PO en (V)SO. De schaal in het primair onderwijs is veel kleiner dan in het VO en dat heeft gevolgen voor de reserves en risico's voor de schoolbesturen. De aanpassing is vanuit het rijk doorgevoerd zonder bruidsschat of overgangsregeling.

Deze doordecentralisatie heeft ook gevolgen voor het renovatievraagstuk, de onderdelen groot onderhoud en aanpassing vielen net als vervangende nieuwbouw tot 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor 2015 kon de keuze tussen renovatie of nieuwbouw op technische en functionele grondslag gemaakt worden na zorgvuldig onderzoek van het schoolgebouw. De discussie wie dat nu betaalt het schoolbestuur of de gemeente speelde geen rol. Die discussie doet zich nu landelijk wel voor. De staatssecretaris van onderwijs zou in 2016 met een oplossing voor dit vraagstuk komen, dat is echter niet gebeurd. Er is nog geen zicht op een landelijke oplossing. Als een levensduur verlengende renovatie het alternatief is voor vervangende nieuwbouw dan is het logisch dat de gemeente daar aan bijdraagt. Andersom is het dan ook logisch dat een schoolbestuur bijdraagt aan vervangende nieuwbouw, wat in de praktijk ook al gebeurt. Wij willen de scholen meer zekerheid bieden op het renovatie vraagstuk en daarom dit uitgangspunt uitwerken met het masterplan 2017, renovatie is nog steeds een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Nieuw Bouwbesluit 2015 in plaats van Frisse Scholen.

Naar aanleiding van de Frisse Scholen discussie is het bouwbesluit 2015 aangescherpt. Tot 2015 kon men kiezen voor welke kwaliteit Frisse Scholen men wilde gaan; het Agentschap NL had een programma van eisen ontwikkeld voor Frisse Scholen met daarin drie klassen:

Klasse A zeer goede eindkwaliteit

Klasse B goede eindkwaliteit,

Klasse C acceptabele minimumnorm bouwbesluit 2003

Dit zijn geen keuzes meer, om een vergunning te verkrijgen moet het ontwerp van een schoolgebouw aan de eisen van het bouwbesluit voldoen. Zo moet nu ten aanzien van Frisse Scholen voldaan worden aan minimaal klasse B voor de thema's Energie en Luchtkwaliteit (voorheen was dit klasse C). De zwaardere eisen in het Bouwbesluit brengen hogere investeringskosten met zich mee.

Indexering normbedragen schoolgebouwen

Al jaren voldoen de VNG normbedragen uit de modelverordening niet meer om te voorzien in passende en adequate onderwijshuisvesting. De gemeente Barneveld wil goede scholen realiseren met voldoende kwaliteit en een goed binnenmilieu. Er is behoefte aan duidelijkheid ten aanzien van de verplichtingen van de gemeente en het kwaliteitsniveau van onze scholen. In de voorbije jaren hebben we gezien dat aannemers (veel) lager inschreven. Met dit aanbestedingsvoordeel hebben we kwalitatief goede scholen kunnen bouwen.

Het kan niet de bedoeling zijn dat de conjunctuur bepaalt wat het niveau is van het gebouw waar onze kinderen en hun leerkrachten 40 jaar in verblijven.

De normbedragen van de VNG worden altijd achteraf geïndexeerd en volgens een systematiek die gebaseerd is op woningbouw. Al eerder is beargumenteerd dat dit een verkeerde systematiek is en dat er landelijk andere en betere systematiek voor handen is. Sinds 2010 is de normvergoeding negatief geïndexeerd terwijl de eisen voor schoolgebouwen steeds verder worden aangescherpt als gevolg van de wijzigingen van het Bouwbesluit. De VNG indexering is van 2016 naar 2017 opnieuw negatief met bijna -4%.

De gemeente Barneveld hanteert daarom een toeslag op de normbedragen. Inmiddels is de toeslag 35 % op VNG norm 2017. Bovendien hebben de schoolbesturen ook steeds zelf bijgedragen in de kosten voor duurzaamheidsmaatregelen.

Er gaan stemmen op om de normbedragen af te schaffen. Dit kan als consequentie hebben dat er gewerkt moet gaan worden met de werkelijke kosten. Maar welk kader geef je dan mee aan de scholen? Hoe zorg je ervoor dat er sprake is van gelijke behandeling?

In onze ogen ligt de problematiek niet aan het hanteren van normbedragen, maar aan een jarenlange verkeerde systematiek van indexering van die normbedragen gebaseerd op seriematige woningbouw die weinig van doen heeft met scholenbouw. Beter zou zijn om de verordening aan te passen voor wat betreft de indexeringssystematiek door uit te gaan van andere indexeringen die wel degelijk specifiek voor scholenbouw voor handen zijn zoals het Bouwkostenkompas. We willen dit graag nader onderzoeken in het masterplan 2017.

Zoals hierboven is aangegeven is er op basis van de wet- en regelgeving voor onderwijshuisvesting een verplichting voor een gemeente zorg te dragen voor voldoende en kwalitatief aanvaardbare voorzieningen. Met de term voorziening wordt datgene bedoeld waar de gemeente vanuit haar wettelijke zorgplicht in moet voorzien. Om die voorzieningen te realiseren is krediet nodig. Het uitgangspunt is dat de gemeente de **voorziening** beschikbaar stelt, het krediet is alleen het middel.

Dankzij de crisis en een toeslag van de gemeente kon met het genormeerde budget een adequate voorziening gerealiseerd worden. Bovendien hebben de schoolbesturen ook steeds zelf bijgedragen. De VNG normvergoedingen zijn niet (langer) toereikend voor het realiseren van hedendaagse nieuwe schoolgebouwen. Het verschil tussen de vergoeding en werkelijke kosten neemt de komende jaren naar verwachting verder toe door de aanscherping van (internationale en nationale) wetgeving die gericht is op energie verbeterende prestaties van gebouwen.

BENG/Nul op de Meter scholen

De recente aanscherping van het Bouwbesluit hangt samen met Europese en nationale wetgeving die steeds meer aansturen op energiezuinige (school) gebouwen. Als gevolg daarvan zullen Nederlandse scholen stapsgewijs steeds energiezuiniger moeten worden gebouwd. Vanaf eind 2020 moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland bijna-energie neutrale gebouwen (BENG) zijn. Dit vloeit voort uit het energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese richtlijn EPBD.

BENG betekent dat nieuwe gebouwen in de toekomst in een jaar bijna evenveel energie opwekken als verbruiken (voor de gebouwgebonden energie). Ook de gemeente Barneveld krijgt hiermee te maken. In Nederland leggen we de energieprestatie voor bijna-energie neutrale gebouwen vast aan de hand van drie eisen (BENG-indicatoren):

1. Een maximale energiebehoefte van 25 kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar;
2. Een maximaal primair energiegebruik van eveneens 25 kWh per m² per jaar;
3. Een minimaal aandeel hernieuwbare energie van 50%.

Deze eisen zijn (nog) niet meegenomen in de normvergoeding onderwijshuisvesting van het Rijk. Wanneer we overstappen naar een normering via het Bouwkostenkompas is dit makkelijker mee te nemen.

Discussie doordecentralisatie

Naar aanleiding van de discussie over normbedragen en de onvrede die er heerst onder schoolbesturen gaan er landelijk stemmen op om de gehele onderwijshuisvesting over te dragen aan de schoolbesturen. In de gemeente Barneveld is afgesproken in het LEA dat we in eerste instantie met de schoolbesturen VO een verkenning doen naar de mogelijkheden om vrijwillig door te decentraliseren binnen de huidige regelgeving. De uitkomsten van deze verkenning worden meegenomen in het masterplan.

Kindcentra / brede school verbreden naar het VO

Landelijk is er veel belangstelling voor de ontwikkeling van kindcentra. Dit zijn centra waar verschillende partners samenwerken in opvang en scholing van 0 tot 12 jarigen gedurende de hele dag. Het belang van het kind en doorgaande leerlijnen staan hierbij centraal.

In het Platform Lokale Educatieve Agenda Barneveld hebben schoolbesturen en instellingen op het gebied van onderwijs en jeugd afgesproken met elkaar samen te werken over vooraf geselecteerde educatieve thema's. Eén van die educatieve thema's is de *Brede School*.

In de LEA wordt gesteld dat "gemeente, schoolbesturen en instellingen op het gebied van onderwijs en jeugd samenwerken op die thema's die ons samen binden op het brede speelveld van de jeugd. Zo willen wij ook omgaan met en inspringen op de initiatieven die er leven in het veld betreffende de ideeën en uitvoering van brede school concepten. De gemeente in de rol van regisseur die de initiatieven van de scholen waardeert, ondersteunt en stimuleert, faciliteert, afstemt en verbindt

legt, maar niet de rol op zich neemt van initiatiefnemer. Een school dient in eerste instantie zelf te willen en er klaar voor te zijn om zich te profileren met een aanpak als een brede school.”

Voor huisvesting vertaalt zich dit in het inzicht dat er een inhoudelijk samenwerkingsverband, een “brede school”, moet zijn, die op verzoek van de school en partners meegenomen kan worden in een concrete huisvestingsvraag.

De afgelopen jaren zijn in Barneveld verschillende brede scholen / kindcentra gerealiseerd. Bijvoorbeeld de Antoniuschool, de Spreng en de Wheemschool. Ook bij de Rehoboth OZ is dit concept uitgewerkt met Adullam.

Met het masterplan 2017 willen we de mogelijkheden in het belang van doorgaande leerlijnen verbreden naar het VO. Te denken valt bijvoorbeeld aan de samenwerking tussen VO en MBO en het bedrijfsleven. Of samenwerking tussen PO en VO rondom thema's zoals techniek. De behoefte aan doorgaande leerlijnen houdt niet op bij 12 jaar!

Harmonisatie kinderopvang

Op 1-1-2018 moeten alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven geharmoniseerd zijn. Het doel van deze harmonisatie is om verschillen tussen peuterspeelzalen en kinderopvang weg te nemen en te zorgen voor een betere afstemming tussen kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs.

De landelijke harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk is rijksbeleid en door het kabinet ingezet. Dit betekent dat al het peuterspeelzaalwerk in Nederland op 1 januari 2018 geharmoniseerd moet zijn onder de Wet Kinderopvang.

Tot nu toe moest de gemeente zich aan de wetgeving houden die onderscheid maakt tussen commerciële kinderopvang zoals kinderdagopvang en BSO en niet commerciële opvang zoals peuterspeelzalen of voor- en vroegschoolse educatie en schakelklassen. Dit onderscheid vervalft met de harmonisatie. In het masterplan 2017 nemen we dit mee en bekijken we of en hoe dit consequenties heeft voor de huisvesting van peuterspeelzalen of kinderopvang in onderwijsgebouwen.

4. VOORSTEL KADERS VOOR HET NIEUWE MASTERPLAN 2017

De raad heeft in 2012 de kaders voor het huidige masterplan PO vastgesteld. Hieronder worden deze kaders weergegeven, vetgedrukt steeds het kader uit 2012, gevolgd door een toelichting. Is het een wettelijke verplichting, is het beleidsarm of rijk en wat zijn de consequenties van het kader. Dit resulteert in een voorstel of het kader meegenomen moet worden in het nieuwe Masterplan of dat een wijziging wenselijk is, ook met het oog op het VO. Wanneer nu in beginsel de kaders gekozen worden als uitgangspunt, kunnen in het concept Masterplan de gevolgen daarvan overzien worden en kunnen deze kaders nog bijgesteld worden alvorens vastgesteld te worden met het definitieve Masterplan (zomer 2017). In hoofdstuk 5 volgt een opsomming van de uitkomst.

1. *Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van scholen voor primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs binnen de gemeentegrenzen;*

Dit is zoals het al aangeeft een wettelijke verplichting.

Voorstel: Beleidsarm, basis uitgangspunt, handhaven kader in nieuw masterplan

2. *De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Barneveld is hierbij het uitgangspunt;*

Verordening is vastgesteld, wettelijke verplichting om verordening te hebben.

Voorstel: Beleidsarm, basis uitgangspunt, handhaven kader in nieuw masterplan

3. *Voorfinanciering scholen is geen vanzelfsprekendheid, er dient vooraf overeenstemming te zijn volgens de regels uit hoofdstuk 9 Materplan PO 2012;*

Voorfinancieren wil zeggen dat een schoolbestuur bij nieuwbouw zelf een grotere capaciteit realiseert dan in eerste instantie nodig is, met het idee dit in een later stadium bij groei alsnog vergoed te krijgen van de gemeente. Hoewel de afgelopen jaren maar één school gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid om voor te financieren, is het wel handig om deze mogelijkheid open te houden.

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan

4. *Renovatie of vervangende nieuwbouw wordt overwogen op het moment dat een gebouw ouder is dan 40 jaar;*

Met de doordecentralisatie van het groot onderhoud in het PO en (V)SO krijgen de onderwijsinstellingen de budgetten voor groot onderhoud rechtstreeks door het Rijk vergoed. Daar deze overdracht zonder bruidsschat is gegaan, is het zeker voor scholen waar op kortere termijn de keuze tussen nieuwbouw of renovatie aan de orde is, onmogelijk geweest om voldoende budget voor een renovatie op te bouwen. Een renovatie is een combinatie van groot onderhoud en structurele verbeteringen en aanpassingen, gericht op een langere levensduur van het gebouw en daarmee een alternatief voor vervangende nieuwbouw. Vervangende nieuwbouw is een gemeentelijke taak. Wij stellen voor om hierin beleid te ontwikkelen met het nieuwe masterplan, zodat de keuze tussen renovatie en vervangende nieuwbouw echt reëel mogelijk blijft na grondig onderzoek wat de mogelijkheden van het gebouw zijn. Waarbij zowel de gemeente als het betrokken schoolbestuur haar verantwoordelijkheid neemt.

Voorstel: Beleidsrijke verbetering, handhaven kader en verder uitwerken in het masterplan.

5. *Het onderhoudsniveau is sober maar adequaat;*

Sinds de doordecentralisatie van het groot onderhoud is dit niet meer aan de gemeente. Wel is het van belang (onderschreven door de PO- en VO-raad en de VNG), om de meerjarenonderhoudsramingen van de scholen en de plannen van de gemeente goed op elkaar af te stemmen. In dit verband kan het geen kwaad om dit kader te handhaven.

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan, verbreden naar afstemming MJOP

6. Een evenwichtige spreiding van het openbaar onderwijs;

Enkele jaren geleden speelde dit kader een rol bij de komst van de Burgthof. Op dit moment speelt zo iets niet, maar het is wel een basis uitgangspunt.

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan

7. Er wordt op een zorgvuldige manier omgegaan met leegstand en het afstoten van gebouwen, waarbij mogelijkheden voor brede scholen worden meegenomen;

Dit is een basisprincipe, misschien zo voor de hand liggend dat het een open deur is maar daarom toch goed om te handhaven.

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan

8. Tijdelijke uitbreiding is alleen aan de orde indien de behoefte aan deze uitbreiding slechts van tijdelijke duur is (4 jaar of meer tot 10 jaar). Er wordt gezocht naar praktische oplossingen;

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan

9. Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor het organiseren en (laten) uitvoeren van voor- en naschoolse opvang, maar kunnen in het belang van doorgaande leerlijnen een beroep doen op de gemeente om ruimte te faciliteren;

De afgelopen jaren is er op een aantal locaties bij renovatie of vervangende nieuwbouw een integraal kindcentrum (school met kinderopvang) gerealiseerd, wanneer de school daarom op inhoudelijke gronden vroeg. Bijvoorbeeld in het kader van de doorgaande leerlijn. De kinderopvang betaalt daarbij een commerciële huurprijs. Als variatie daarop is bij Rehoboth OZ extra ruimte gecreëerd voor Adullam gehandicaptenzorg zodat daar ook in de breedste zin mogelijkheden geboden worden voor het kind. In die zin zouden we dit graag nog wat breder trekken zodat ook andere vormen van samenwerking tussen scholen en organisaties op inhoudelijke gronden mogelijk gemaakt kunnen worden. Te denken valt aan samenwerking tussen VMBO en MBO of het bedrijfsleven. Ook omdat het masterplan nu niet alleen voor het PO is maar ook voor het VO. We willen initiatieven uit de samenleving ondersteunen.

Voorstel: Handhaven kader en verbreding verder uitwerken in het nieuwe masterplan.

10. Budget voor parkeren vanuit de eisen voor een vergunning worden toegevoegd aan de normbudgetten.

In de scholenbouw norm is geen budget voor parkeervoorzieningen die wel nodig zijn voor een veilige omgeving. Daarom is steeds de laatste jaren zowel extra grond als extra aanleg parkeerplaatsen vergoed. Dit blijft nodig.

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan

11. Het gemeentelijk beleid voor Duurzaam Bouwen waar mogelijk toepassen voor schoolgebouwen;

Sinds het bouwbesluit 2015 zijn de voorwaarden om een bouwvergunning te verkrijgen voor scholen extra aangescherpt. Met het oog op het binnenmilieu zijn de ventilatie-eisen en dergelijke verhoogd. Met het oog op het buitenmilieu de isolatiewaarden en de EPC norm. Daar komen dan nog zaken als Bijna Energie Neutrale Gebouwen bij. De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat bij de scholen veel bereidheid is om mee te betalen aan duurzame gebouwen, waarbij goede materialen worden toegepast en er veel aandacht is voor alternatieve energieopwekking zoals WKO's en zonnepanelen. Keer op keer blijkt dat de normbedragen zoals de VNG die hanteert niet toereikend zijn om deze kwaliteit te kunnen realiseren. Vanuit de VNG en PO- en VO-raad is hier aandacht voor en zijn kwaliteitskaders opgesteld. We willen dit kader verder uitbouwen gekoppeld aan een herijking van de totstandkoming van normbedragen voor de scholenbouw.

Voorstel: Handhaven kader en verbreding verder uitwerken in het nieuwe masterplan

12. *Bij het bouwen van gymzalen alleen voor basisscholen de KVLO norm van zaalgrootte toepassen;*

De term alleen voor basisscholen kan verwarring oproepen. In Barneveld was het gebruikelijk om een kleine zaal te bouwen als die nodig was voor een school en alleen een wat grotere zaal als daar vraag voor was vanuit een sportvereniging. Terwijl voor scholen een gymzaal die net een slagje groter is (22 x 14 i.p.v. 21 x 12) net zo goed meer mogelijkheden biedt voor het bewegingsonderwijs. Het nieuwe masterplan is ook bedoeld voor het VO. Om dit duidelijker tot uiting te laten komen de tekst van het kader wijzigen in: *Bij het bouwen van gymzalen die gebruikt worden voor het bewegingsonderwijs de minimale zaalgrootte volgens de KVLO toepassen van 14 x 22m.*

Voorstel: Handhaven kader in nieuw masterplan, tekst iets aanpassen,

13. *Bij locatieonderzoeken en uitwerkingen voor (vervangende) nieuwbouw van scholen wordt de verkeerssituatie altijd meegenomen.*

Scholen veroorzaken twee keer per dag een verkeerspiek. Bij elk locatieonderzoek wordt daarom de verkeerssituatie als een belangrijk aandachtspunt meegenomen. Door de parkeertoeslag voor terrein en aanleg (kader 10) wordt geprobeerd het parkeren veiliger te maken. Wanneer er bij een nieuwe locatie extra kredieten nodig zijn voor het verbeteren van de ontsluiting, zal dat aanvullend aan de raad voorgelegd worden. Ook in bestaande situaties wordt geprobeerd bij vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie de verkeersstromen en het parkeren te verbeteren.

Met het nieuwe masterplan zal extra naar de verkeerssituatie gekeken worden, maar er zal altijd in de piek enige vorm van overlast aanwezig blijven.

Voorstel: Nieuw kader in masterplan toevoegen.

5. CONCEPTKADERS MASTERPLAN 2017

Wanneer we alle voorstellen van hoofdstuk 4 verwerken zien de conceptkaders voor het Masterplan 2017 er als volgt uit:

1. ***Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van scholen voor primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs binnen de gemeentegrenzen;***
2. ***De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Barneveld is hierbij het uitgangspunt;***
3. ***Voorfinanciering scholen is geen vanzelfsprekendheid, er dient vooraf overeenstemming te zijn volgens de regels uit hoofdstuk 9 Masterplan PO 2012;***
4. ***Renovatie of vervangende nieuwbouw wordt overwogen op het moment dat een gebouw ouder is dan 40 jaar, waarbij sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbestuur en gemeente;***
5. ***Het onderhoudsniveau is sober maar adequaat, waarbij de MJOP's van de schoolbesturen en het Masterplan afgestemd worden op elkaar;***
6. ***Een evenwichtige spreiding van het openbaar onderwijs;***
7. ***Er wordt op een zorgvuldige manier omgegaan met leegstand en het afstoten van gebouwen, waarbij mogelijkheden voor brede scholen worden meegenomen;***
8. ***Tijdelijke uitbreiding is alleen aan de orde indien de behoefte aan deze uitbreiding slechts van tijdelijke duur is (4 jaar of meer tot 10 jaar). Er wordt gezocht naar praktische oplossingen;***
9. ***Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor het organiseren en (laten) uitvoeren van samenwerkingsverbanden, zoals met voor- en naschoolse opvang, MBO-instellingen of het bedrijfsleven maar kunnen in het belang van themagericht of doorgaande leerlijnen van 0 tot 20 jaar een beroep doen op de gemeente om ruimte te faciliteren;***
10. ***Budget voor parkeren vanuit de eisen voor een vergunning worden toegevoegd aan de normbudgetten;***
11. ***De normering van schoolgebouwen dient voldoende ruimte te bieden om het vigerende bouwbesluit samen met de eisen vanuit BENG toe te passen.***
12. ***Bij het bouwen van gymzalen die gebruikt worden voor het bewegingsonderwijs de minimale zaalgrootte volgens de KVLO norm van 14 x 22m toepassen;***
13. ***Bij locatieonderzoeken en uitwerkingen voor (vervangende) nieuwbouw van scholen wordt de verkeerssituatie altijd meegenomen.***

Door de uitwerking van de conceptkaders in het Masterplan kunnen nog aanpassingen nodig zijn.

6. INHOUD MASTERPLAN 2017

Het Masterplan 2017 vertaalt het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente in een meerjaren planning voor huisvestingsvoorzieningen. Het plan is voor de komende 4 jaar een kompas en toetsingskader en geeft een doorkijk voor de aankomende 15 jaar (tot 2032).

Deze 15 jaar sluit aan bij de ideeën van de VNG en de PO- en VO-raad.

Het Masterplan richt zich op de basisscholen, de scholen voor speciaal basisonderwijs, de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs in de gemeente. Afhankelijk van de uitwerking van de kaders wordt onderzocht welke samenwerking scholen hebben met bijvoorbeeld peuterspeelzalen en kinderopvang, MBO en bedrijfsleven, in het kader van doorgaande leerlijnen en hoe de huisvesting hiervoor is of kan zijn.

Het masterplan geeft weer welke ontwikkelingen er zijn wat betreft leerlingenaantallen en de benodigde huisvesting. Dit op basis van de leerlingenprognose van juni 2016. Tevens wordt er een investeringsprogramma opgenomen, met de verwachte investeringen tussen nu en 2032.

Inhoud masterplan

- Overzicht beleidsuitgangspunten
- Per kern (of wijk) en per school de huisvestingsscenario's uitgewerkt. Hierin meegenomen de mogelijkheden van fasering, nieuwbouw, renovatie, uitbreiding, verplaatsing, bijdrage van scholen, bijdrage van derden, samenwerking met derden.
- Realistische scenario's beoordeeld op de volgende aspecten:
Onderwijskundige, grondverwervings, financiële, stedenbouwkundige, milieuhygiënische en verkeerskundige aspecten.
- Aanvullende/nieuwe kaders uitgewerkt.
- Financiële consequenties uitgewerkt
- Bijlage: Per school de huidige situatie, informatie over kwantiteit en kwaliteit gebouw, leerlingenprognose, huisvestingsvisie schoolbesturen en knelpunten.

7. FINANCIËN

Financiële kaders

In de Programmabegroting 2017 en aanvullend in de door de raad vastgestelde begroting 2017-2020 zijn beleidstoevoegingen opgenomen voor de periode 2017-2020. Deze investeringen zijn gebaseerd op de huidige Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Voor eventuele nieuwe kaders zijn nog geen bedragen opgenomen.

Financiële risico's

Bij de uitwerking van de kaders in het concept masterplan kan het zijn dat er meer financiële middelen nodig zijn dan nu voorzien.

Omdat voortdurend blijkt dat de normbedragen zoals die door de VNG geïndexeerd worden tekort schieten om tot daadwerkelijk verantwoorde scholenbouw te komen, is op het moment een landelijke discussie gaande tussen PO- en Vo-raad en VNG over de totstandkoming van de normbedragen en de indexering daarvan. We willen dit in het Masterplan meenemen. De huidige Barneveldse norm 2017 is VNG + 35 %.

Te maken kosten voor het Masterplan 2017

Dit project wordt uitgevoerd door medewerkers van afdeling SOC, samen met schoolbesturen en eventuele andere partners. Voor uitwerking van verschillende scenario's kan het noodzakelijk zijn een beroep te doen op collega's van de andere afdelingen, de uren hiervoor zijn nog niet bekend. Voor aanpassing op onderdelen van de leerlingenprognose zijn middelen opgenomen.

8. BESLUITVORMINGSPROCEDURE

Het masterplan onderwijs bepaalt voor de komende vier jaren de huisvesting voor de 35 scholen in Barneveld die nu gehuisvest zijn in 39 gebouwen. Tevens geeft het een doorkijk voor de jaren daarna.

De volgende stappen zijn nodig om tot een nieuw masterplan te komen.

1. Ordenen en inventariseren voorjaar 2017
Verzamelen van de laatste leerling gegevens en prognoses, in kaart brengen van de stand ten opzichte van het oude masterplan.
2. Kaders en uitgangspunten vaststellen maart 2017
Concept kaders en uitgangspunten vaststellen door het college van B&W in februari 2017; vervolgens aan de raad middels een kaderstellende notitie voorleggen, ter bespreking in de raadscommissie samenleving. Vaststellen van de kaders en uitgangspunten in de raad van 22 maart 2017.
Concept kaders en uitgangspunten voorleggen aan de schoolbesturen. (Via platform LEA).
3. Interviews met alle schoolbesturen/directeuren voorjaar 2017
-Opstellen vragenlijsten
-Vragenlijsten verzenden als voorbereiding op interviews
-Interviews
4. Visie gesprekken met schoolbesturen en andere partners
Wat zijn de ideeën van het schoolbestuur ten aanzien van hun scholen en de bijbehorende huisvesting.
Welke partners zijn er verder bij betrokken, bijvoorbeeld partners in samenwerkingsverbanden van brede scholen en wat is hun visie op onderwijshuisvesting.
5. Opstellen concept Masterplan voorjaar 2017
Aan de hand van de vorige componenten en de door de raad aangegeven kaders en uitgangspunten komen tot een eerste versie van het nieuwe Masterplan PO.
6. Overleg Lea, voorleggen concept Masterplan aan schoolbesturen, overleg gericht op consensus.
7. Vaststellen definitieve kaders door de raad en aanbieden Masterplan 2017, juni/ juli 2017
8. Indien noodzakelijk aanpassen verordening, najaar 2017

BIJLAGE I
GEREALISEERD IN DE AFGELOPEN JAREN

- 2012 Renovatie Antoniussschool met kinderopvang
Renovatie en uitbreiding Donner35school
Vervangende nieuwbouw de Spreng met kinderopvang
- 2013 Uitbreiding Regenboog
Uitbreiding Fraanjeschool de Burcht,
Nieuwbouw Van Lodenstein college
- 2014 Vervangende nieuwbouw en uitbreiding Rehobothschool Kootwijkerbroek
Nieuwbouw gymzaal de Boog
Vervangende nieuwbouw Eben-Haëzerschool met gebruik maken van nieuwste deel Groen van Prinsterer
Nieuwbouw gymzalen de IJsvogel
Deels vervangende nieuwbouw Wheemschool met kinderopvang
- 2015 Nieuwbouw PWA en Fontein op Lijsterhof complex
Verbouw BSO Burgthof
- 2016 Nieuwbouw PWA en Fontein op Lijsterhof complex
Renovatie Lijsterhof gymzalen
Nieuwbouw Rehoboth OZ (Detmar en Rehoboth Ede) met opvang Adullam en gymzaal
- 2017 Vervangende nieuwbouw Julianaschool
Uitbreiding Meerwaarde
Vervangende nieuwbouw Hoeksteen Voorthuizen